

ქართული პერიკლი

„ყოველგვარი სიძულვილის გარეშე, ყველასადმი სიყვარულით, სიმათის ღრმა რწმენით, რამდენადაც ამის დანახვის შესაძლებლობას ღმერთი გვაძლევს, ვცდებით მივიყვანო ჩვენი საქმე ბოლომდე“.

აბრამ ლინკოლნი. 1865 წ.

ნიუ-იორკი, ოქტომბერი, 1958 წ.

(უძველესი ლეგიონერებს, რომლებმაც თავისი მამული მკვლელი მოკლეს უხად-ობითადაც სამშობლოს წინაშე. მათ საფლავებს, რომელიც სხვანაირი პატივისცემა უღებდა პრეტორიუმის მიღწევის ილია რიგებს. მათ, რომლებიც, უხედილობით კვლავ იმყოფებიან საბჭოთა ბანაკებში და უსიხარული ტყვეობაში ლევი სულს. და იმითაც, რომლებიც მთელ მსოფლიოში გაფანტულნი არიან და ვულს ზრდიან სამშობლოს სიყვარულს და მტერთან შეურთებლობის გრძობას)

განვილო მსოფლიო ომის პერიოდში ჩამოყალიბდა ქართული ლეგიონი, რომლის პირველი და უკანასკნელი დანიშნულება იყო საქართველოს ერთგულ სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა. ეს იყო უპირობო პატივცემული ლეგიონი, რომელიც განსაკუთრებულ ადვილს დაიჭირა საქართველოს მიერ წარმოებულ განმანათლებლებელ ბრძოლის ისტორიაში. ამან დაამტკიცა, რომ ქართველები არ შერბილებიან უცხო ბატონობის და ცდილობენ დამპყრობელთაგან თავის განთავისუფლებას, რისთვისაც არავითარ მსხვერპლს არ ერიდებიან და თავს არ იზოგავენ. ამანვე ნათელს კყო, თუ რამდენად მართალი იყვნენ ქართული საზოგადოების ის წარმომადგენლები, რომლებიც ამტკიცებდნენ, რომ ჩვენი რიგები უბრალოდ არ დამოუკიდებლობის და უცხო ბატონობის არ შერბილებდა.

როდესაც დრო დადგა, გამოირკვა, რომ ქართველები არამც თუ არ შერბილებიან დამპყრობლებს, არამედ აკტიურად ებრძვიან მას. ამიტომ არამედ სასწრაფო, არა რეზოლუციები, არამედ იარაღით. ჩვენ ამასი ვხედავთ ქართველი ერის სანეტარო მომავლის სწრაფად, ქართველი ხალხის სულის სიმტკიცის და უტყვევობისთვის, რომელიც ჩვენს წინაშე იდგას ისტორიის ყოველ კრიტიკულ პერიოდში გამოუჩინებელი და რომელიც საქართველო ჩვენთან მოიხატა.

ლეგიონის შემადგენლობის ასოლოგურული უზრუნველყოფა აუთო პოლიტიკური ემიგრაცია, არამედ საბჭოთა რუსეთის მიერ დაპყრობილ საქართველოდან მოსილი ახალი თაობა, ეს ამტკიცებს, რომ თვით რუსი კომუნისტების მთავარი მიზანია დაპყრობის თაობაზე ვი ვერ დასწრის სამშობლოს იდეას და ვერ იფხულ ტრადიციებს. ეს ფაქტიც არ შეკრებულ ყველაზე დასაბუთებ, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობის იდეა ემიგრაციის ფუნქციონირების ერთ-ერთი არის, როგორც ამან ჩვენ შენაშური თუ გარეშე მტრები ამტკიცებენ. არამედ ტყვეობაში მყოფი საქართველოს მისწრაფების გადაღებები ამოკანა.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ეს მტერი პროცენტურ ქართველი ემიგრანტებია, რომლებიც ლეგიონში მოხდნენ, პირველ დღევე თავს აჩინებდნენ შიშობლოურ წრეში. ძველს და ახალს აერთიანებდა ერთი და იგივე განცდები: ქართული; აერთიანებდა ერთი და იგივე მისწრაფება—სამშობლოს საამსახური და მისი განთავისუფლებისათვის ბრძოლა და მათში არავითარ პოლიტიკურ სოციალური ხასიათის განმეტყოფილს ადვილს არა ჰქონია.

ბოლშევიზმთან მებრძოლი ყოველი ერთი აღნიშნავს ამ საბაჟო ფაქტს, რომლისაც ქართველები სიხარულით ვიგნებოთ. ამ მხალი ეროვნული ღირებულებით შემოქმედო ლეგიონის წარმოშობის ღრმა მნიშვნელობა შეიმჩნია, როგორც მტრმა—რუსეთმა, ისე ზვლინდებმა ჩვენმა მოკავშირე დასავლეთის თავისუფალი ქვეყნებმა გახედულად შეუძლიან ითქვას, რომ მეორე მსოფლიო ომში შექმნილ ლეგიონის ხელი შეუწყო ქართული საკითხის წინ წამოწევის და დასავლეთის თავისუფალი ქვეყნების ინტერესს იმდენად ორგანო საქართველოს მიმართ, რამდენადაც თვით დასავლეთი კავად ეცნობა ქართული ლეგიონის მაღალ როლს და დამსახურებას, როგორც საკუთარი სამშობ-

ლოს, ისე მსოფლიო საფრთხედ ქვეყნულ კომუნისტების წინააღმდეგ წარმოებული ბრძოლის წინაშე.

სწორედ ეს დიდ ღირებულებით მშობენდ გამორჩა ზოგიერთი ჩვენ ემიგრანტულ მოღვაწეს მხედველობიდან, როდესაც—ომის შემდეგ ვახატონებელი ფსიქიკის წყალობით, ლეგიონის და ლეგიონერების ზურგს აქცია და მისგან გამოიჯანა; ლეგიონის დაუნუნების და მისი, ან მისი ინიციატივების გაცივების შემთხვევებზეც კი ჰქონდა ადვილი. ეს წრეები, თუ მოკლავდნენ, ითქვას უზრუნველხას გრძნობდნენ, რომ ლეგიონი აღმოცენდა იმ მხარეზე, რომელიც ებრძოდა რუსულ იმპერიალიზმს და არა გამარჯვებულთა კოალიციაში. როდესაც ამ ფსიქიკაზე განვილო ჩვენი საზოგადოების იგივე ნაწილი სრულიად დღინტერესებელი აღმოჩნდა ლეგიონისთვის და ლეგიონერებისთვის, რაც შეცდომით მოვიხი-

ცხადია, სასურველი იქნებოდა, რომ ქართველ მებრძოლებს შესაძლებლობა ჰქონოდათ ერთისა და იმავე დროს ებრძოლათ ჩვენი ქვეყნის მკურნალების წინააღმდეგ და მომავალ გამარჯვებულთა რიგებშიც ყოფილიყვნენ, მაგრამ ეს იყო არა გაუთვალისწინებლობა, არამედ აუცილებლობა, რომ სწორედ ის მხარე ებრძოდა ჩვენი ქვეყნის მტერს, რომელიც ფაქტურად განწირული იყო. მაგრამ საქართველოს უზუნაეს ინტერესთა ერთი, ჩვენი ლეგიონი განწირულია მხარეზე უნდა აღმოჩნულიყო.

იმ დროინდელ სინამდვილეში სწორედ ჩახედული თავისუფალი ქვეყნების პოლიტიკურ საზოგადოებრივი წრეებისათვის ტრაგიკული ნათელია, რომ იმ პერიოდში, რომელშიც მეორე მსოფლიო ომი გათამაშდა, ქართველი შეიარაღებული ძალების ადგილი ზრინაწლებთან იყო და არა კოალიციაში.

სწორედ წარმოებული პროპაგანდის წყალობით მთელი კაცობრიობა გაიტყნა იმ ტრადიციის, რომელიც მეორე მსოფლიო ომის დროს მოყვა; სათათბოთი განიარაღებულ ხალხს მიუყარეს ბოლშევიკებს გასაყეტად და გასაწყვეტად. ეს ტრაგიკული არაფრად ჩამოუყარებდა ცნობილ კატინის ტყვენი ჩადენილ მსჯობობას. მასთან ანსჯადების მხოლოდ ჩვენ შემთხვევაში გამოიყენებულ იქნა უზრუნველყოფა ფიზიკურად მოსპეს და გაანადგურა ის თავისი სხვალი მტრები, სამეფოებრივ დასავლეთშიც ვერ გამოძიება უფეთესი საშუალება, რომ თავისი სხვალი მტრისათვის გასაწყვეტად მიეცა თავისი სხვალი ერთგული მოკავშირეები.

მოკლევანა შემდეგმა განვითარებამ დასავლეთი ათქვლა გარემოებამ დაკვირვებოდა და თავისი შედეგად ისე ძლიერად შეიმძნო, რომ კორიის ომის დასრულების შემდეგ საზღვრად ტყვეები უფლებდა მიეცათ გადაწყვეტილება ნების მიერად მიიღოდა და სპორი შემთხვევაში დასავლეთის თავისუფალ ქვეყნებში ცხოვრების უფლება მიიღეს.

განსაკუთრებით აღსანიშნავია შეერთებული შტატების ჰუმანური პოლიტიკა, კორიის საზოგადოებრივი ხასიათის მიხედვით იმისა, რომ ბოლშევიკები ენერგიულია მოითხოვდნენ ტყვეების გადაცემას და ამის გარეშე საზოგადოებრივი წრეების წინაშეც აღმოჩნდა, მინც შეერთებული შტატების ეფექტიანი დაბეჭდვითი მითითება და კიდევ გაიტანა, რომ საზღვრად ტყვეები მისცემოდათ არჩევანის შესაძლებლობა და წითელი დამარცხება მხოლოდ ნებაყოფლობით უნდა მომხდარიყო. მოკავშირეებმა ამით თავიდან აცილდნენ მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ გათამაშებული ტრაგიდიის განმეორებასაც ვადამწყვეტი მნიშვნელობა ექნება საბჭოეთთან დაჯავახების შემთხვევაში.

თუ სხვა ხალხის ტრაგიკული მთელმა მსოფლიო იცის, რამდენადაც სამშობლო არ იყოს, ქართველ ლეგიონერების ტრაგიკული უცნობია თვით ქართული საზოგადოების და

რუსული იმპერიალიზმი და

(დასაწყისი იხ. „ქ. აზრის“ წინა ნომერიში.) საქართველოში ცბიერებით შემოსული რუსი თავის მხრივ შეუბრალებლად ანადგურებს მისი მხედველობის ქვეშ მიღებული სამეფოს სახელმწიფოებრივ საფუძვლებს, ახდენს ქართული ცხოვრების ყოველ დარგის სრულს რუსიფიკაციას. რუსეთისაკენ მიპყვის ძალდატანებითი სამეფო გვირგვინი და წარინუნებელი ასობით და ათასობით. მარტო ვახტანგ მეექვსის ემიგრაცია შეიცავდა 1500 ჩრეულ სავარი და სასულთნო სწავლულსა და მოღვაწეს. 1800 წელს, ქრისტესობისთვის მიუცენა ჩვენი უკანასკნელი მეფე გიორგი მეექვსე. დავით ბატონიშვილისათვის აკრძალულია ტახტზე ასლა. 26 თებერვლის ცხადდება სიონის საკათედრო ტაძარში იმპერატორ პავლეს მანიფესტი, რომლის ძალი იყო საქართველო რუსეთის ურთობა. რუსეთი შეუბრალებლის ხელით ამიერკავკასიის რეგიონის სრულიად მოშლასა და ანადგურებას. მოკლავდა, ენერალ ციხანოვის მეუთრობით წლითინ ებრძვის უკანასკნელი დედოფლის მარიამის ივგელო შემონახულსა და შტრჩენილ ნაშთებს საქართველოს სუვერენიტეტს. ბოლოს ქალისადმი გავგონიერ უპატივცემლობითა და სისასტიკოდ რუსეთი-კრეულ მიპყვის. მარიამ დედოფალი მხარში და ქალი, მასთან ერთად მთელი სამეფო ოჯახი და დაწერული სახალხის ერთგული დიდებულებიც.

ამ გვირად დასრულდა პეტრე დიდის ანდერძის საფუძვლის ჩაყრა, რუსეთის იმპერიის სხეულში საქართველოს შეშოვისა. ასე დასრულდა ერეკლე მეფისა და გიორგი მეტეხელის აღმოსავლეთ საქართველოს სახელმწიფოს თავისუფალი არსებობა.

დამარცხებული ერთი არ ურეგებოდა მის ბედს და აჯანყებებითა და შეთქმულებებით აღმოძრა რუსეთისგან თავის დიდებულებში. გარკიდევ თავისუფლად დარჩენილ დასავლეთ საქართველოს—სოლომონის სამეფოს და მეზობელ ქვეყნების დასმარებით. 1802-1804-1812-1820 წლების აჯანყებები და ბოლოს 1832 წლის შეთქმულება უკანასკნელი „თავანერგული სულიკვეთების“ ბრძოლით გამოსახდა, იმ დროისათვის ტყველად ჩავლილი, ხოლო მომავალ თაობათვის ენთ დარჩენილი ქართული ფეხით თელილი გზა ერთგული თავისუფლებისათვის.

30 წელი დასჭირდა რუსეთის იმპერიას, რომ მისთვის ჩვეული მსჯავრული ხეზიბით და უხეში ძალით გაეტება სოლომონ მეფის წინააღმდეგობა და ამის შემდეგ, თავისუფალი სუანეთიც; რუსეთის იმპერიის კრინის სალტებ შემორჩენულ საზღვრებში მიეჭკა. და ბოლოს აღსრულდა რუსის სურვილი: რუსეთი დაეპატრონა მთლიანად კავკასიის შავი ზღვიდან კასპის ზღვიამდე და კავკასიონის მწვერვალებიდან გასცქერის პეტრე დიდის ანდერძის გაუმართალი თვლი შორეულ აღმოსავლეთის და სამხრეთ დასავლეთის ქვეყნებს.

დასრულდა რუსეთისათვისაც. ამა რამდენმა ჩვენთანა ანმა იცის რა მოხდა ჩრდილოეთ გერმანიაში სადაც თამბურული ლეგიონერები ძალი ჩაყარეს საბჭოურ მატარებელში და ისე გამაგზავრეს „უცნობი მიმართულებით“ ძნელია წარმოადგნა თუ რას განიცილდნენ საზოგადოების მიძინილი მამულიშვილები რომლებს ხედავდნენ, რომ დაღურსებელი ვარგინები, აღმოსავლეთისაკენ მიპყრობდნენ? რომელი ჩვენთანა იანტერესებულა გეგმა, თუ რა ზედი ეწვია სახელგანს „სამოთა ასოლოგი“? და მასთან ერთად სხვა თავისუფლებს, რომლებიც სხვა და სხვა დროს და ალავს მიუყარეს გაუმართალი სეაეს ჩასაქალაქად.

როგორ ჩვენთანა ასოლოგი კიდევ და ან რამდენს, რომ ომი იტანავს რამდენიმე წელიწადში, ვ. ი. როდესაც გულს წყრობა იმ თქვის დამცხალი უნდა ყოფილიყო, მოკავშირეთა ძალა-უფლებამ იტალიაში კლავ

ქართული პატრიოტიზმი.

ასე დასრულდა ერეკლე მეორის მიერ, რუსეთისათვის ძალდატანებით მიღებული ისტორიული ორიენტაციის პოლიტიკური ხაზი. ძნელია თვით თანამედროვე საერთაშორისო პოლიტიკურ ვითარებაში გასკვება. ჩვენთვის მით უფრო ძნელია ერეკლეს დროის საქართველოს სავარო პოლიტიკურ ვითარებაში ვარკვევა. საჭიროა მამოხედო საქართველოს შინაური და სავარო ვითარების დაკვირვების და დაწვევების შესწავლა—იმისათვის, რომ მიუდგომილი პასუხი გავცედ ჩვენი ისტორიისა და ეროვნული პოლიტიკის არეულ დასმულ საკითხს: სწორია იყო თუ არა ერეკლე მეორის პოლიტიკური ორიენტაციის ხაზი? დასმულ, განსიხსნა ამა პირდაპირი პასუხი გაცეა, როგორც მოვიხსენიეთ, დიდმა ქართველმა პატრიოტმა ივ. ჯავახიშვილმა. მოვიყვანო, ჩვენი დროის, დაკვირვებულ და ჩვენი ერის წარსულის მქონე პოლიტიკური მოღვაწის, განსიხსნებელი ალ. ასათიანის აზრს ამ საკითხის შესახებ: განიხილავს რა მე თარგმნეტ საუფლის სულიერ კულტურულ აპრობაციას, კრიტისულს შეიკრის თუ აღუბას, რის შედეგი იყო საქართველოს სახელმწიფოებრივი მოღონობის საქმის პრაქტიკული მუშაობის სავანდ ვახლომა და სხ. განსიხსნებელი დასძენს: „ყოველდღე ეს ამღავენებს ჩვენი ერის საერთო აღობიძნება და ყოველ მხრივ გამძლავრებს ამ საუფლის გასწვრივ. ამასთან ერთად მებრძოლი ილიანის ტაღლები საქართველოს გარშემო თანდათან ცხრებოდა. მას არ ჰქონდა ისეთი ძალი, როგორც წინა საუკუნეებში. საქართველოც უკვე კარგად იყო გავნობილი აღმოსავლეთის ერების ილიანობის და წინაჩვეულებით, ამიტომ არავითარი საბუთი არა გვაქვს ვიფიქროდ, რომ მეორეაშტეტ საუკუნის საქართველო ვერ შეიარაღებულა თავის სახელმწიფოებრივად ურესობად, რუსეთის მფარველობის გარეშე, ამ მფარველობის თიება ხდის საპირითების მუდმივი შემოსევების ასარეხად. უპირობად ამოძნება იმგნა და შემოსევებისაც ადვილი არ ექნებოდა.“

ჩემის მხრივ, ცვდნიერდები და ვინადაც ვოქვა, რომ სასყებითი მართალი არ არის ერთი მეფის რუსული ორიენტაციის გამართლებები, იმ დროის საქართველოს მუსულმანური ქვეყნების მიერ დაპყრობის შიშით. ვერ-ერთი, მათ იგივე მთლიანად საქართველოს დაპყრობა ამ იყო აუცილებელი მოსალოდნელობა. სპარს-ოსმალთა ტაღლები არა ერთიხსნეს საქართველოს. ერთი განსაკუთრებული შემთხვევის გარდა (გვარაუფლებითის მითისებმა და მოსახლეობის გამესქუნებანება) ისევ უკან გასულან, ქაზახებსა და მოსახლეობის გატაცებით, მამოხედებულა. სპარსეთის ფერადანში დასახლებულ რამდენიმე ათას ქართველს, დიდებულ თითქმის ერთობლივად შეუნახავს ქართული ჩასისა და ერის დამახასიათებელი თვისებები, განსაკუთრებით ენა და მათი ძველი სამშობლოს სულიერი მხარეები. უაღრესი სიყვარული

გავდაც ბოლშევიკებს ჩრეულ ქართველთა უფნად.

ქართული ლეგიონი სამშობლოს იდეას ემსახურებოდა და მის სრულმწიფო მამულიშვილოურ სასახლო გაუწყო. მისი პროპაგანდითი მოსილი არდილი დღესაც თანა სდევს ქართველ საქმეს და მას ასიხივებოდა. ხოლო, როგორც ომის, ისე მისი ლეგიონის პერიოდის ლეგიონერების ბედი სავალიყო იყო; მისი დიდი უმრავლესობა აღარა ვგვეყვანიანა უფრო მეტი სიბოთა და ყურადღება დამსახურება, ვიდრე ეს ქართველმა საზოგადოებამ გამოამტკიცა.

სიყვარულითა და სიამაყით ვიგონებთ ყოველ ლეგიონარს, აღსრულებულს სამშობლოსათვის და განხეული მთელ მსოფლიოში, რომელიც ოცნება საქართველოს სისიციხელო ინტერესებისათვის მიძინილობა იყო და დარჩა.

დ. შალიკაშვილი.

ული სიტყვიერებით შეიარაღდნენ და მიამიტ ქართველთა თვალში ნაყარა შეყარაინ-
ნორმალურად პატრიოტიზმი ვინცს ან რა მის სიყვარულს და ამ სიყვარული საქმისადმი მიძინებულნი უნდა შეიმცნოს და არა სიტყვათა ვლტობით.

საფრანგეთში გავრცელებულ ანონიმურ პროვოკატორული პროკლადაციის ავტორებიც „ქართველ პატრიოტების ჯგუფში“ იწოდებდნენ და „მოდლო პატრიოტული მოსაზრებებით“ თავს ესხმინან საზოგადოებას, ამ შემთხვევაში მის სოც-დემოკრატიულ ნაწილს.

ამ წერილის ავტორს და იმ პოლიტიკურ დარაზმულობას, რომელსაც ის სკუთვინის, იოხი ათეული წლის მანძილზე, შეუწყვეტელი პოლიტიკა უწარმოებდა ქართველ სოციალ-დემოკრატებთან და ის დღესაც ენერგიულად გრძობს მის უფროს მის უფროსად უნდა ეპოტიკას, მაგრამ ეს სრულებით არ ნიშნავს, რომ ტაში დაუტყობოთ ოჯახში შემოქმედო პროვოკატორებს და მთელი ჩვენი მშველიველი შეგნებით არ დაგვიტოლო ახლა ზრუნველსებურ-ლახნადარული პროვოკაციები და არ მიუღწესდნენ უფლისა უფალს და კვისარსა კვისარს“.

ამ გვარ „პატრიოტების“ თავდასხმები ზედმეტად გვეკადრებულა, რომ ქართულმა ეროვნულმა და პატრიოტულმა ემიგრაციამ თავი გაახილოს; თავის რაგები ვაგტრეთის უპასუხსმებლო, უსწრა პროვოკატორებისაგან, აღადგინოს ოჯახის ერთობა და მის წყევლა შორის ერთობ-ერთობის ნიშნა და პატრიოტულმა გააბატონოს, რაც ვაზრდის და გააძლიერებს გამარჯვების რწმენას.

ეს იყო და დარჩა ჩვენი მიერ გაკეთებული ემიგრანტული ცხოვრების ანალიზის მიზანი თუ პროვოკაციის გულუბრყვილობა ამაყობა რომაზუნდ მტერი მოხდათ, ესეც ვარემობის წყალობა, რადან თავიდანვე წარმოადგინო იყო, რომ ჩვენი მიერ კეთილი ზნაზნა ვაგეთებულ ანალზს ბერისა სკოლაში ვაგითვინო პროვოკატორები თავის სასარგებლოდ გამოიყენებდნენ და უფანა საზოგადო ხალხს აპასინებდნენ. ჩვენი მიზანი იყო და არის იმ მძლავრი ხელის გამოყენება და მისთან ბრძოლა, რომელიც ამ გულუბრყვილობა ხალხში, ამ მათ ზურგში და და მათ ახალ-ახალ პროვოკაციებისათვის აქეზებს, მაგრამ ამ მძლავრი ხელის აღმოჩენა შეუძლებელია თუ თვითონ ეს ხალხი გინს არ ჩაეგარა და თუ თვითონ არ შეეცდებიან საზოგადოებას დაეხმარნენ და განამჯავანონ ეს თუ მის პროვოკაციული იდეა ვისაგან წარმოიშობაოების და ვინ არის მისი ავტორი. თუ ყველაფერი ანონიმურად, გველვის სახელით კეთდება, მაშინ იმ იძულებული ვართ საზოგადოებას მთელი ჯგუფის ბოროტმოქმედებაზე მივათხოვოთოთი და მათში შეერთებულ პროვოკატორები ჯგუფის სხვა წევრებს გაუთიანაწორებოთ ჩვენთვის ნათელი, რომ ამა თუ იმ მოქმედების პასუხისმგებელი მისი „ავტორები“ და არა მისი მიმყოფელი, რომელია შორის ბოლო შეგნებთან ნაბრძოლებზე შეიძლება ერთის და ამ ბიოლებში დაჯილდოვებულნიც.

საკითხის ყველაზე პატრიოტული მიდგომა იქნება, რომ საუკეთესო მიზნულად ჯგუფის წევრებს თითონ მიიღონ საკუთრი ზომები: მათ თვითონ მისთხოვენ პასუხს თავის ლიდერებს „ჩანჩრახებში“, შეეთულებს, სახელდრო სპეციალისტებს, გამოჩინელი უფროსიტებს და მწერლებს და პასუხისმგებელ რედაქტორებს და მდივნებს“. რადან პრესაში, საჯაროდ, გარკვეული ბრალდება იქნა წამოყენებული ყოველი მიმყოფელი წევრის პირველი და გადაუღებელი მოვალეობა იყო და არის, თავის პასუხისმგებელი მდივნები და რედაქტორები ავსულებინათ მხრალ მდიველისათვის წესიერი და კანონიერი გზით პასუხს მოეთხოვათ და დანაშაუვ ქართულ საზოგადოების უფროსებელ სამსჯავროების გადაცეით და აღარ ავსოვდნენ ქართული მოსაყვრების ან ქუჩის აკადემიკოსებს, რომელია ფასი „ერთი ლექმა პურია“, ან დანტერესებულ პროვოკაციების პროვოკატორებს რომლებიც ბერისა მკაცრ დისციპლინარულ სკოლაში არიან ვაწიროვინი და რომლებიც ყოველდღე გარემოებას თავის სასარგებლოდ იყენებენ.

ვიმეორებს: აქ გაბედულად უნდა გამოვიყენებ ახარაზუნდ ბრალდებულ ჯგუფის წევრებს გარკვეული პოზიტორი წინადადება და არა როგორც მხსენარბანი ქართველის მამულიშვილური მოვალეობა.

პროვოკაციის ეს იყო და არის ახალი ქართველის მამულიშვილური მოვალეობა, მაგალითად, ნიუ-იორკის ნეგატიურ ოპოზიცი-

ონური ჯგუფი, რომელიც 1952 წ. ოკტომბრის 5-ს დაარსებულა და დასაწყისში „დემოკრატიული კავშირი“ დაერქმევიდა, ხოლო მალე სპორთი დაუნახავი სახელი შეეცვლიათ და საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის ამერიკული საბჭო ეწოდებოდა, მეტად შევიფერებთ არის წარმოადგენლი.

ჩვენ ამ ჯგუფს თავისივე ნაწიერი წარდგინეთ და ჩვენი დაფასება საჯაროთ გამოხსენიეთ. საჭიო იყო მის ავტორებს, ასევე ვარკვეულად და საჯაროთ, საზოგადოებისათვის ამის ახსნა განმარტება მიეცათ, ამ მათ მიმდევრებს, ასეთ შემთხვევებისათვის სავალდებულო თვით დაზღვევის წესი დავითეთ.

საჭიოთ მიგვანია ზემო აღნიშნულ „ამერიკული საბჭოს“, „მამაც შემბრებლებს“ კვლევირიოდ მავალითი მოვასენსოდა, რომლებზეაც საჭირო იქნება პოზიტორი ახსნა-განმარტება და არა პროვოკაციული ლახნადარობა რომელითაც თავის თავს უფრო მეტად იმძიმებენ.

მაგ. 1953წ. მაისის 26-ს სათვისტომოს მიერ გამოართულ საზემო კრებაზე, რომელსაც მრავლად დაესწრნენ უცხოელნი, დაკვირვებამერიკელი საზოგადო და პოლიტიკური მოლავეწები, (სწორით ამ დღეს წარმოიხატა საქართველოს საიდუმბელი სიტყვა კონგრესში ნმა კერსტენმა)—ამ უცხო საზოგადოების წინაშე იწ. „ამერიკული საბჭო“ არ ერიდება დე ბოშებს და სათავილო საქციელს.

შედის თუ არა მოსკოვის პირდაპირ ინტერესში უცხოელთა თავიში ეროვნული ორ ანიაზიების სახელით გეტება და მისი ნეგატიური წარდგენა? მეტი რა მოტივით, დაკვირვებ იმითომ, რომ ქართველ ამერიკელთა ლიგამ ამ საზემო კრებაზე მოიტანა ინგლისურ ენაზე დაბეჭდილი ფურცლები, რომლითაც უცხოელებს აცნობდა 26 მაისის მნიშვნელობას და საქართველოს მიერ წარმოებულ ანტიკომუნისტურ ბრძოლებს. ამერიკელმა საბჭომ „სწორით ამ ფურცლებს აკრძალა მოინდობა და ამის გამო უწესი საქციელიც არ მოერბდა.

შედის თუ არა ეს მტერის ინტერესებში და არის თუ არა დასახურება მოსკოვის წინაშე. ამ ქართველი მამულიშვილისათვის უფორს გამოიხატებინებას ამეთუთარს სახელითა ქაქუცა უფორს რაზმებს, რომელთაც თავისი ვერაგობით მრავალჯერ შეურაცყო სწორით ის ვისი საქმეებისადმი მიძინებულთაც სამი ათეული წელიწადი ცხოვრობს.

(ეს „მამაც რაზმელი“ თერბით ამ დრომდე დაუნდობლათ აბეზლებდა თავის თანამემამულეებს ამერიკულ უწყებებში და ბოლშევიზმთან ბრძოლის პიონირებს სახელს უტყუდა და ცოლას სწამებდა, როდესაც ეს მისი ვერაგობა გამოიხატებდა და დაბეზობულებებს ის პასუხისმგებელი მისცეს, ის სასამართლო ვაგეცა და არამდე თუ ახასილეს არავითარი საქციელით არ განუმსლენებია, რომ ამის გამო სწრებს, არამდე ახალ-ახალი დასაწაულით იმძიმებს თავს.

ჩვენ ხომ ყველამ ვიცით, რომ მას ლერითა ამის უნარები კი არ მისცა, რომ გინდ ამის თანა საძაველი რამ თვითონ შეიზახს და და ათავსოს, ან ზეპირად ნათქვამი დახისომის და უცვლებლივ ამბავად ვადასცეს. მანასადადე მას პუბდა არა მარტო მრჩეულ დამოგებელი, არამედ დამწერელიც, რომლებიც ეს ადამიანის ღირსების დასამდაბლებელი ული არა „ბრალდებები“ შეიზახს, დაწერა, და ამ ბოროტების საჭურველს გაატანა. ხომ ეცხ მს უნდალდ შეიძლება თქვას, რომ სწორედ ამის მომქმედი მისი მასწავლებელია ბოლშევიკ-პროვოკატორი. ნუ თუ საზოგადოებრივი ინტერესი არ მოითხოვს, რომ მან თავისი შეკობა გულწრფელად აღიაროს და დამოგებელი-პროვოკატორის ვინაობა განამჯავლებინოს?

საკითხავია: ვისა აქვს უფლება თავისუფალ დემოკრატიულ ქვეყანაში ანტიბოლშევიკური ფურცლებს გავრცელება აკრძალოს და თუ ვინმე ამისა ცდილობს რა ეწოდება მას? არის თუ არა ეს მოსკოვის სასახეობა?

იმავე წლის აგვისტოში ეს ჯგუფი არ ესწრება დაჭ ყოველი საშუალებებით ცდილობს ხელი შეუშალოს და ჩამოსწიოს 1924წლის აგვისტოს აჯანყების აღსანიშნავად მოწვეული კრება. არის ეს ქართველი მამულიშვილისთვის საკარგისი საქციელი? რა ეწოდება ამის ჩამდენს, მტერი თუ მოკვარი?

ეს ჯგუფი არ ინდობს არც ჩვენს ბელში მყოფ ვერებს და ცდილობს მათთანაც პროვოკაცია მოეწიყოს და ჩვენ შორის მტრობა ჩამოადლოს. მაგ. „აუერი პატი“ თავს დაესხა და ანტიემბერულად გამოაცხადა ერთი

ისეთი ანტიკომუნისტური ორგანიზაცია, რომელიც ავირანებს რუსეთის მიერ დაწყობილი ყველა კრებს და რომლის ერთი თავალი აჩინო მრეწობა დამსახურებულ ქართველ ნაციონალისტია, ვის ყანასა თობნის „აუერი პატი“, რატომ დაიასხა მოზნად მინ და ვართ ანტიკომუნისტურ მოღვაწეებს და ორგანიზაციებს ცილი დასწავისა, სახელი გაუტყუბის და ნიშნა დაუყარავს?

მაგრამ „აუერი პატი“ არ ინდობს არც სუფთა ამერიკული წარმოშობის ორგანიზაციებს თუ კი მან გაბედა და საქართველოზე კარგი რამ სთქვა. მაგ. „აუერი პატი“ საშუალოდ გაუწერა შეერთებული შტატების ქვე კომისიის, რომელმაც გაბედა და მისი ნენა-სურვილის ვაგეშ კონგრესის გადაცემა შესრულა: შესწავლია რუსეთის მიერ დაპყრობილი ერთა სათვის და შესანიშნავი დოკუმენტარული შრომა გამოცხადა, რომელიც დიდ ხანს ამოგადებება ჩვენი უფლებების დასაცავად.

ნუ თუ „აუერი პატი“ ყველაფერი უეციკობით ვაგითვებს?

საბჭოთა ხელისუფლება მთელი ორმოცი წლის მანძილზე თავგამოდებით იღვეყს, რომ შექმნას საკუთარი „საბჭოთა მოქალაქის ტიპი“ უნდა ვითქვოდ, რომ მისი იმდენი ხნის ცდა სავეტოს უნაყოფოდ არ ჩაივლიდა და უსწრა, ზარიდა და ვერავი ბუნების ვარკვევების კიდევ მოახერხებდა. ჩვენის დაკვირვებით ბოლშევიზმის მისისანება „საბჭოთა მოქალაქის“ რომ ნიშნში უქვე მოვკცა:

პირველი კოლხოზის ზრავდირის ტიპი: მუცალი, ურცხვი, უტკბელი თვებელი უციკი და ყოველთვის ვაგდა შემდავებელი, ეს მაქსიმალური სისხადით არის გამოიგონებული „აუერი პატი“ ფურცლებზე. ამა ვადასწვლთ მისი ნომბრები პირველდანი უყანასწვლთავე, როგორ ზოლათა სდევს ერთეული და პატრიოტული ემიგრაციის ვინებასთან ერთად თავისი თავის სათავილო შექმნა და ტრახბა: „ცნობილი უფროსიტა“, „ცნობილი უპავაგა“, „ცნობილი ლიტერატურა“, „ცნობილი ექიმი“, „კავკასიის სამხედრო საკეილისტი“ და სხვა მრავალი ცნობილობა და კომპლექტობა.

მეორე, რომელიც საბჭოთა მისისანება შექმნა პოლიციის საიდუმლო ავენტის ტიპა: ვაგიფერა, ცხირი, მოქმენელი, პირში ტკილი, ყველაფერზე თანახმა და არაფერის ამსრულებელი. ყოველი ქვეყნის რეჟიმის ფუნაზლებად აღიარებული და მისი პოლიციის ენტელხაისტი.

ამ ასპექტში წარმოდგენილი „აუერი პატი“ ის „პასუხისმგებელი რედაქტორი“ არავისათვის საიდუმლოს არ წარმოადგენს, რომ საბჭოთა ვაგვისის მმართველი კასტარკავებლიანობის და უკეთ მოწყობის უნარიაინებისადმი შეიქმნა. მიუხედავით იმისა, რომ მათ სძლებდა და ცუხლებითა ერთმანეთს აინეც იძულებულნი არიან ერთი მეორე დაუყან და „ტკბელი და თბილი“ ცხოვრება ხელიდან არ გაუშვან. ამ მიზეზი, ქვე ზრახველი მის შექმნაზე და წარმოშობაზე კასტამ შეთანხმება არა მარტო ეროვნული და მოქალაქეობრივი თავისუფლება, არამედ ამ უზარმაზარი იმპერიის მთელი კონტინენტი დილუტობის მათ ყურის აღარა სწვდება თანამემამულეების და მეზობლების მწერი მოთქმა და ვიდება... და სხვისა უბედურებით იმევიდრებენ საამუშისა და ნეტარ ცხოვრებას.

ექვი არ არის ამ დიდ სევეებს თავისი პატარა ფინია მიმამკველები ყველგნობა, რომლებიც პატარა მასშტაბით იმავე პრინციპით მოინდომებდნენ ცხოვრებას.

ეს საბჭოური „უკეთ მოწყობის პრინციპი“ ყველაზე უკედ და ყველაზე დიდე გამოიხატებება „აუერი პატი“ რედაქტორმა. როგორც კი გერმანელებს ტყვედ ჩაუვარდა, დაუყოვნებლივ აული ალილი მდგომარეობას და უკედ მოწყობის პრინციპში აღზრდილი კომსოპოლოური ფსიქოლოგიით ნაციტურ ორგანიზაციაში ამყოფათი. ამ ვერავინაზუნდად ორგანიზაციამ იქნაღდ მივიდა, რომ ბერლინში ამერიკული რედაქტორი ორგანიზაცია არსებობდა და მისი წევრი იყო. ჩვენ თვითონ თავად ამაში ცდილს არავფრს დაინახავითი, რომ ან ეს მართალი ყოფილიყო, ან ამ ფილასა და ორბოლის ბოლომდე დაიკვეთ თავისი აზრი და სხვენი ვაგობა აღარ შეიძებოდა კვლე უკეთ მოწყობის განზრახვითი. მაგრამ ამ ეჭვავება მის ფანდი იმითომ მოიგონა აქაც და იქაც, რომ ნაკლები ვარჯიტი ცხოვრებით მტერი სიტუებება იგეგმოს და თავისი თანამემამულე დაჩაგროს და დაამდაბლოს. ვიმეორებთ, ამის სა-

უკეთესო მავალითი გერმანიაში მოგვკცა. მას რომ იქ განესტებინა, რომ კომუნისტთა ცილი რაც მოვილდა, თუ ტკბობას, რომ ანტიკომუნისტია და მათ წინააღმდეგ ბრძოლა სწყურია მანინ ზომ მასაც მისკენდენ თოფს ხელში და თავს უკრავდნენ ბრძოლის ველზე ამ შემთხვევაში კი დარღვევდა საბჭოეთში კარგად შეთვისებული „უკეთ მოწყობის“ პრინციპი. ან ნაწილელი მიზნით იმ ზოარისა, რომელიც მან გერმანიაში შეიზახს და რომლის ვაგო მის დაუყენებლად თანამემამულე სახელეთ სამინისტროს განსაკუთრებულ წ. ვეუტარუს ბანაკში, სადაც გერმანელებს ვინაზიბით „საბჭოეთი კადრები“ უნდა და მზადდებულყო. მან თავისი ვერავი ბუნება იქაც მალე გამოიხატინა და თანამემამულეების გერმანელებთან დაბეზლება ჩვეულებრივ მოვლენად ვაინადა, რომ ვაგოც ქართული საქმიანობის იმ დროინდელ მეთავრებს ღიდი ენერჯია დასწავიდა, რომ ეს ერთეულ „ნაციტს“ იმ ბანაკთან მოეშორებინა და იქ მყოფი ქართველები გერმანელებს დაესიასავნ ესნათა.

აი რა ვაგომოგვეც ერთმა ქართველმა, რომელიც იმავე პერიოდში იმავე ბანაკში მსახურობდა: ერთ დღეს ამ ემსწივლის ულხარია: დააკვირიდი ახალგაზრდებს და შესწავლე ვი ვინ როგორ შეიძლება ვაგოვიფირო. მან დაუყენებლად, მეორე დღესაც შემიძინა იხა, სადაც თითქმის ყოველი იქ მყოფი ქართველი იყო ჩაწერილი და ვაგომიძცადა, რომ ქედან საწერი არავინ არ არის და ვერმანელებს უნდა გადავცეთ. მე მწერად ვაგოილი და უნდასტუხ: —ბარემ მეც ჩამწერი და ბანაკი დავეტოვო. ამით დაასრულე მათთან ურთიერთობა. ჩვენს ხელთ არის ერთი სხვა ქართველის დოკუმენტი, რომლითაც აცხადებს, რომ „აუერი პატი“ რედაქტორმა ეს დაბეზლა გერმანელებთან და თუ არა სხვა ქართველების ენერჯიული ემიგრაცია დღეს ცოცხა იყო აღარ ვერებოდა. (ჩიდე სურვალი ვაგეცა ამ ვერავმა აღმაინა(?) არ ვაგოილდეს ამ საკითხზე უფრო მეტის თქმა, რადან, ვხა და ვხა შეიძლება ისეთი პროვოკატორები ჩახიებინენ, რომლებიც ყველასგან პატიცემუონი არიან.)

შეერთებული შტატების სათანადო უწყებაში დღესაც შემონახულია დოკუმენტი, რომელიც მზნანთ სახავად ამერიკული შემოვიყანა ერთი უსწრა და ამორალური ვიგინდა. რომლის ცნობაზე და მის ბოროლურ-ზნეზრავი და პოლიტიკურ კეთილსინდისიერების პასუხისმგებლობაზე უარი ვანაცხადავთ ათ საკუთარმა ვიგინდა, რომელიც შეერთებულ შტატებში ცხოვრობს. ნიუ-იორკის ნეგატიურ ოპოზიციონერი ჯგუფი არ ერიდება ამგვარ „პროვოკაციებს“, პატრიონების თამასუქი მოსყვით. ამ ორგანიზაციულად წარდგენილი დოკუმენტთან ერთად უნდასწავლით ან აგე სასიათის მეორე დოკუმენტი, სადაც „აუერი პატი“ რედაქტორთან ერთად კასტამებს ორი მისი მიგობის ვაგარი, რომელთაგან ერთი უქვე საბჭოთა კავშირშია და ჩეკისტ მელაკვიციმე — ავალიანთან ერთად მოეკვირვებს მის მიმამოთ და „საბჭოთა სა-მოთხეს“ შეიბრუნებენ.

როგორ უბედურება კაცმა ყველაფერი ვაგობო რატიბით ახსნა? არა, აქ ვებოროტება მისახტანი არ არის და ის მოვლენა ბერად და ბიოტირებელია, ვიდრე ის ერთი შეხვდით მოჩანს. ნუ თუ მხოლოდ ვაგობრბობით და სხვის ვასაჯავრებლათი არისმოვინოთ ისიც, რომ „აუერი პატი“ „პასუხისმგებელი რედაქტორი“ თავის კრებულში თანამემამულეების სურათს, და მჭიდრო ათამშრომლობაში მისთან, რომელიც ოცდაათი წლებში, საფრანგეთში აღმოჩინელი ბოლშევიკურ საჯგუშო ორგანიზაციების მთავარი მომქმედი პირი იყო და ამის ვაგო მის ქართულმა ემიგრაციამ თავისი წიაოდან ვაგინებდა.

აი ამგვარ „მოღვაწეების“ ვაგინებზე მიულოებელი და მთლიანობა „საბჭოს“ მიულოებებს და ამს უნდა მოაქციოს ყურადღებაც ყველაზე ქართველმა და ამგვარი „მოღვაწეებისაგან“ უნდა განიტყობოს საზოგადოება თუ გესტერს ჩვენი ოჯახის მოლიანობა აღვადინოთ და მის ერთის მიზნით ვანგმსკვალოთ.

დ. სინდელი.

EDITORIAL BOARD: Dr. G. Gabiani, G. Lolua, G. Zaldastani, W. Sngulua. EDITOR IN CHIEF: D. Sindikeli, Georgian Opinion, 40 E. 65 St., N.Y.C.

Printed by Rausen Bros., 142 E., 32nd N. Y. C. 149

ჩვენს ხელთ არის ერთი სხვა